

Γιορτάζανε οι Τούρκοι το Μπαϊράμι,
η νύχτα ήτανε κατράμι
κι η ναυαρχίδα απείχε τώρα μια παλάμη.
Κανείς δεν ήταν στη σκοπιά,
κανείς δεν πίστευε στων Ελλήνων την αποκοτιά.

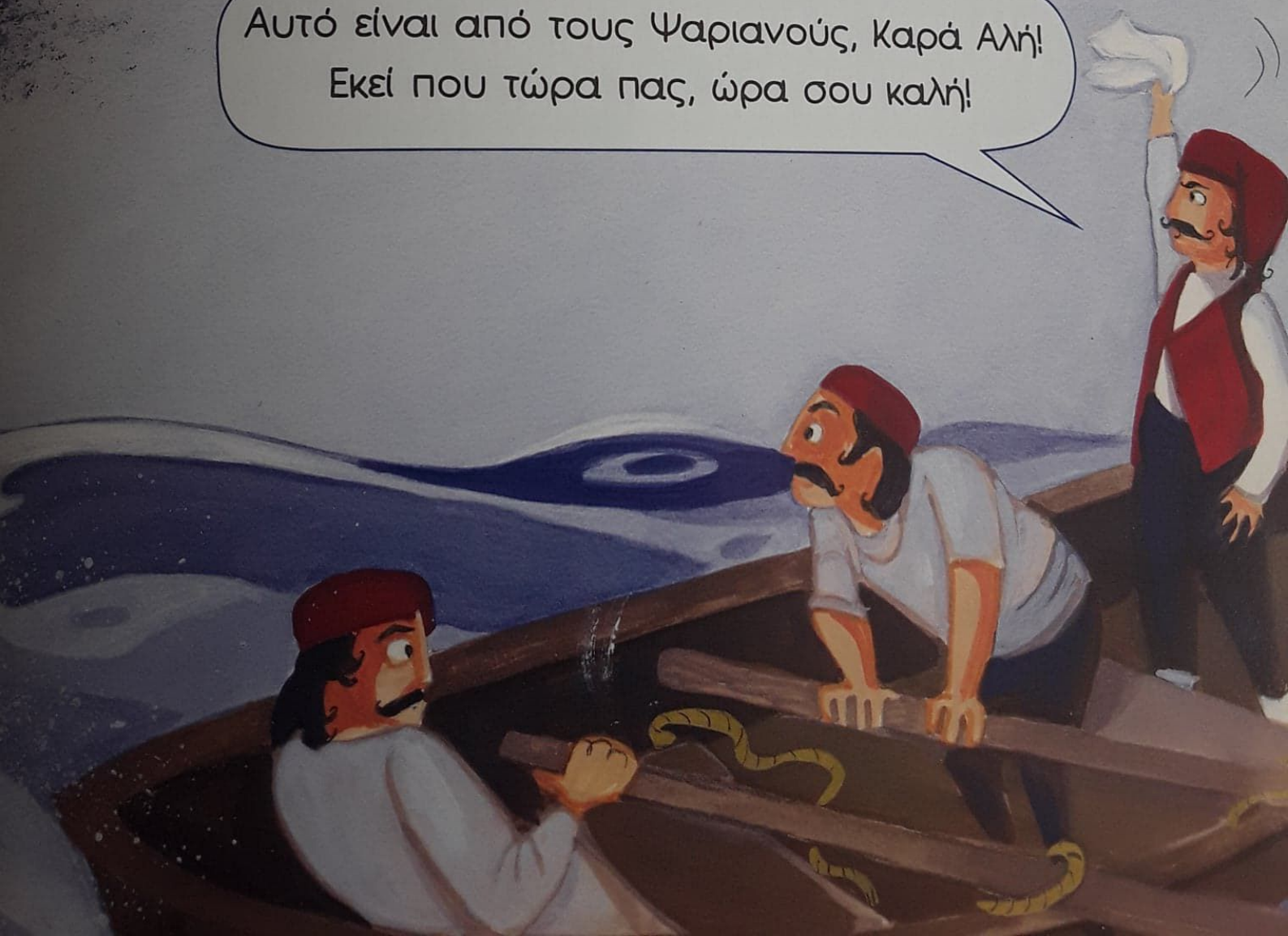
Μπαϊράμι: μεγάλη θρησκευτική γιορτή των μουσουλμάνων.

Κολλάει ο γάντζος στο καράβι,
ανάβει η φλόγα στο καννάβι,
πηδάει ο Κωνσταντής στη βάρκα μέσα,
παίρνει φωτιά η πλώρη - έγια μόλα, έγια λέσα

Τρέχουν οι Τούρκοι - δεν ξέρουν τι συμβαίνει.
Τη φλόγα πώς να σβήσουν; Ως τα πανιά ανεβαίνει!
Μέχρι που φτάνει η φλόγα στην πυριτιδαποθήκη,
το πλοίο ανατινάσσεται - αυτή είναι η θεία δίκη!

Αυτό είναι από τους Ψαριανούς, Καρά Αλή!
Εκεί που τώρα πας, ώρα σου καλή!

Δε σταμάτησε, όμως, ο Κωνσταντής σε τούτη την επιτυχία.
Κι άλλα καράβια έκαψε σ' αυτή τη θαλασσομαχία.

Μάθαν όμως οι Τούρκοι για των Ψαρών τα παλικάρια,
σκοπό το βάλαν στο νησί να μην αφήσουν ούτε τα λιθάρια.
Τους Ψαριανούς θέλανε να εξαφανίσουν,
τα πλοία τους στο Αιγαίο ελεύθερα να διατηρήσουν.

Έτσι, μια μέρα του Ιούνη του 1824,
καράβια κυκλώσαν το νησί 174.
Κι όσο γενναία κι αν αντιστάθηκαν οι Ψαριανοί,
δεν μπορούσαν να σταματήσουν των Τούρκων την ορμή.
Τα Ψαρά καταστράφηκαν και ερήμωσαν.

Όσο για τον Κανάρη,
κάπου αλλού τους Τούρκους πολεμούσε
και μακριά απ' την πατρίδα του
πια θα ζούσε...

Τρία χρόνια σκληροί αγώνες χρειάστηκαν ακόμα
ώσπου οι Έλληνες να πατούν στο δικό τους χώμα.
Κι όταν εξασφάλισαν την ελευθερία,
κυβέρνηση δική τους, στη γη τους εξουσία,
σβήσαν μπουρλότα και φωτιές,
κλείσαν του αγώνα οι λαβωματιές.

Ο Κωνσταντής στην Αθήνα πια ζούσε,
στην πατρίδα πρόσφερε όποτε αυτή ζητούσε.
Ναύαρχο τον ονόμασαν, στα ναυτικά υπουργό,
κάποιες φορές ακόμα και πρωθυπουργό.
Μα στην καρδιά του είχε πάντα τα Ψαρά,
τη Μαύρη Ράχη που το πέλαγο κοιτά.

Ατρόμητο τον είπανε, γενναίο, τολμηρό,
αλλά και στα γεράματα πολύ πολύ σοφό.
Μα όταν επαίνους άκουγε, λόγια θαυμαστικά,
αυτός χαμογελούσε κι έδειχνε την καρδιά:
«Δεν ήμουνα ατρόμητος, ούτε και τολμηρός,
κι ίσως να στάθηκα και λίγο τυχερός.
Το δίκιο της πατρίδας είχα μόνο οδηγό,
ελεύθερη ποδούσα πάντα να τη δω!».

Μαθαίνω περισσότερα

Τα Ψαρά πριν το 1821

Τα Ψαρά είναι ένα πολύ μικρό νησί βορειοδυτικά της Χίου. Παρά το μέγεθός του, όμως, κατέχει στρατηγική θέση στο Αιγαίο, καθώς βρίσκεται κυριολεκτικά στο κέντρο του. Οι Ψαριανοί είχαν ξεσηκωθεί το 1770 στον Ρωσοτουρκικό Πόλεμο, αλλά αναγκάστηκαν να δηλώσουν υποταγή στους Τούρκους για να γλιτώσουν τα αντίποινα, όταν υπογράφηκε ειρήνη το 1774. Όμως η συνθήκη ειρήνης τούς επέτρεπε να ταξιδεύουν και να εμπορεύονται στα μεγάλα λιμάνια της εποχής (Μασσαλία, Οδησσό, Μάλτα) με μεγάλα καράβια που ναυπηγούσαν οι ίδιοι. Κι επειδή υπήρχαν πολλοί πειρατές εκείνη την εποχή στις θάλασσες, η συνθήκη τούς επέτρεπε να εξοπλίζουν τα πλοία τους με πυροβόλα. Έτσι, η επανάσταση του 1821 τους βρήκε μ' έναν αξιόμαχο στόλο.

Η Φιλική Εταιρεία

Μυστική οργάνωση που συστήθηκε στην Οδησσό της Ρωσίας από τους Νικόλαο Σκουφά, Εμμανουήλ Ξάνθο και Αθανάσιο Τσακάλωφ, η οποία είχε σκοπό να προετοιμάσει τον ξεσηκωμό των Ελλήνων και την απελευθέρωση του Ελληνικού Έθνους. Ξεκίνησε με ελάχιστα μνημένα μέλη και κατέληξε το 1821 να αριθμεί δεκάδες χιλιάδες μέλη.

Η καταστροφή των Ψαρών

Οργισμένος ο σουλτάνος από τη δράση των Ψαριανών σε βάρος των Τούρκων και από την ανατίναξη της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κανάρη, αποφάσισε την καταστροφή του νησιού. Την επιχείρηση ανέθεσε στο ναύαρχο Χορσέφ Πασά. Έτσι, τον Ιούνιο του 1824 κατέφτασε στα Ψαρά μεγάλος οθωμανικός στόλος με δέκα χιλιάδες στρατό. Οι αρχές του νησιού φαίνεται πως δεν εκτίμησαν σωστά την κατάσταση και αποφάσισαν να υπερασπιστούν το νησί από την ξηρά. Οι Τούρκοι, ως πιο πολυάριθμοι, υπερίσχυσαν και κυρίευσαν την πόλη, εκτός του φρουρίου, που αντιστάθηκε για δύο ημέρες, μέχρι που έπεσε κι αυτό. Όταν ο εχθρός όρμησε μέσα, οι πολιορκημένοι έβαλαν φωτιά στην πυριτιδαποθήκη και ανατινάχτηκαν στον αέρα. Μετά την πτώση του φρουρίου ακολούθησαν σφαγές, αιχμαλωσία, αρπαγές, πυρπόληση και γενική καταστροφή του νησιού. Κανείς Ψαριανός δεν έμεινε πάνω στο νησί, κι όσοι κατάφεραν να διαφύγουν (ανάμεσα σ' αυτούς και η γυναίκα του Κανάρη με τα παιδιά του) πήγαν στην αρχή στη Μονεμβασιά και στη συνέχεια στην Αίγινα. Την καταστροφή των Ψαρών περιγράφει ο Διονύσιος Σολωμός στο περίφημο επίγραμμα του:

